

*“My mother doesn't
know what I am doing”*

Op zoek naar het jongerenwerk in Griekenland anno 2021

Is er jongerenwerk in Griekenland?

Ik kreeg wederom een kans om het jeugd- en jongerenwerk in een ander land te leren kennen. Na Eerder in Stockholm, Oslo, Lille, Gent, Antwerpen en Palermo te zijn geweest, reisden wij in juni naar Athene om daar te spreken met Dimitris Georgidias over de jeugd en rol van het jeugd- en jongerenwerk in Griekenland. Dimitris is projectmanager bij het Grieks Erasmus+ instituut (www.irtea.gr) en ondersteunt organisaties om het jeugd- en jongerenwerk inhoud en vorm te geven, vooral met Europese subsidies.

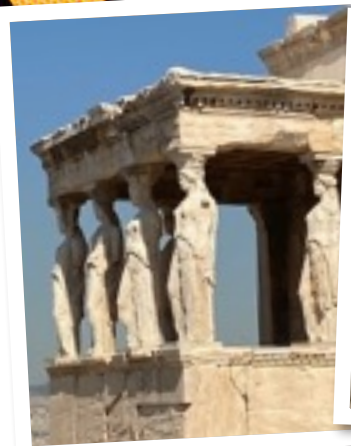
Mijn eerste vraag: is er jongerenwerk in Griekenland, zoals wij dat kennen in Nederland? Dimitris' antwoord, die ook al in Nederland is geweest, was kort; nee. "Zoals jullie dat hebben, kennen wij dat niet of nauwelijks". Dimitris is al eens op werkbezoek geweest bij onder andere Power-up in Den Bosch en kan goed de verschillen benoemen tussen wat hij daar zag en wat er speelt in Griekenland.

(<https://www.powerup073.nl>)

Thessaloniki: Europese jeugd stad

Dimitris werkte in Thessaloniki in Noord-Griekeland. Een stad met 1 miljoen inwoners, en veel studenten. Hij was daar ambtenaar voor het jeugdbeleid. Dimitris wist al dat Rotterdam in 2009 Europese stad voor de jeugd (EYC) was geweest en zette zich in voor Thessaloniki. De burgemeester van Thessaloniki ging in 2014 voor Europese jeugd stad met veel ngo's en inzet van vrijwilligers en zo leefde het jeugd- en jongerenwerk daar op. In 2015 won Syriza, de coalitie van linkse partijen en dat zorgde voor een nieuwe wind als het ging om aandacht voor de jeugd. Er werden dialogen gestart met jongeren en veel jongeren stemden ook op Syriza.

Glorious ages of old greece

De val van Syriza in 2019 en de komst van de liberaal-conservatieve ND, met veel bezuinigingen zorgde ervoor dat het vertrouwen van de jeugd in de politiek naar een dieptepunt zakte. Dimitris vertelt dat Griekenland in haar aard erg conservatief is. Griekenland is half Europees, half Azië en half Afrika tegelijk. Er heerst ook onder sommige groepen een heftig verlangen naar "glorieus ages of old Greece".

Dat leidt ertoe dat men vooral negatief staat tegenover andere culturen en mensen met andere culturele achtergronden. De fascistische partijen haalden zo'n 7 á 8 % van de stemmen bij de laatste verkiezingen, zo'n 500.000 mensen stemden op hen. Dimitris geeft aan dat dat wil niet zeggen dat zij allemaal fascist zijn, maar er zit veel ongenoegen bij de mensen.

Corona en vluchtelingen

Door corona heeft het toerisme in Griekenland erg te lijden gehad. Veel jongeren werken in het seizoen in de horeca en de toeristencentra en verloren daardoor hun baantjes. Deze regering wil wel graag dat de jeugd zich ook laat vaccineren en heeft daarom een voucher voor alle jongeren tussen 12 en 25 jaar van 150 euro beschikbaar gesteld, op voorwaarde dat je je laat vaccineren. Trouwens in Servië hebben ze dat ook gedaan, maar daar krijg je 25 euro. Griekenland kent ook een vluchtelingenproblematiek. De meeste vluchtelingen willen niet in Griekenland blijven maar doorreizen naar West-Europa. Door de Europese politiek blijven zij nu steken in Griekenland en kunnen geen kant op. Dat veroorzaakt ook weer onvrede onder de Griekse bevolking zelf. Vooral op enkele eilanden als Lesbos en in Athene wonen veel vluchtelingen, al of niet met een status.

Hoe gaat het met de jeugd in Griekenland?

Dimitris kan het niet vrolijker vertellen, maar er is al tien jaar een financiële crisis gaande. Veel families hebben geen of nauwelijks werk en inkomen. Er heerst grote armoede onder gezinnen. Kinderen komen vaak zonder eten naar school en er is veel schooluitval de laatste jaren. Dat kende men in het verleden niet of nauwelijks. Er is weliswaar een leerplicht tot 16 jaar, er zijn publieke kindergarten en een leerplicht vanaf 6 jaar. Maar voor de publiek kindergarten zijn lange wachtlijsten en de private kindergarten zijn voor de meeste ouders veel te duur. Dimitris ziet dat de Grieks-Orthodoxe kerk met zo'n 80 bisdommen in Griekenland erg invloedrijk is. Dat zie je ook terug in het lesplannen van scholen waar per week zo'n 2 uur per week voor Grieks-orthodoxe godsdienst is ingeruimd en sinds de ND aan de macht is, het vak maatschappijleer weer uit het lesplan is gehaald.

Hoge werkloosheid

De werkloosheid is het grootste probleem in Griekenland voor de jeugd. De statistieken variëren van 25 tot 35 %, waarbij de overheid een jaar diensttijd en zomerwerk als structureel werk ziet. Dimitris ziet dat de cijfers daardoor feitelijk veel hoger zijn. Veel hoogopgeleide jongeren moeten laagbetaalde baantjes accepteren om nog enigszins iets te verdienen. Dat verhindert hen ook een zelfstandig leven te krijgen en toekomst-dromen te maken.

Ambitieuze ouders

Griekse ouders zijn erg ambitieus als het gaat om de opleiding van hun kinderen. Het liefst moeten zij een academische graad halen. Zij moeten het nationale examen doen om verder te kunnen leren. Er heerst een grote competitiestrijd om toegelaten te worden waardoor ouders veel geld stoppen in bijlessen. Als jongeren zo'n 16, 17 jaar zijn, hebben zij na school nergens tijd voor. Zij moeten leren, leren

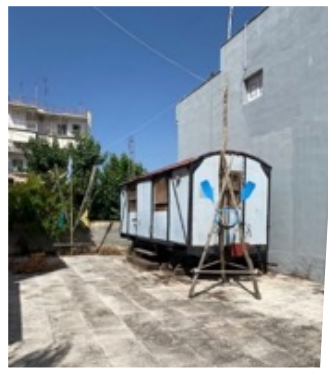

en nog eens leren, aldus Dimitris. En als zij master zijn in rechten, sociologie of medicijnen, dan is er geen werk voor hen. Zij gaan dan ofwel baantjes ver onder hun niveau zoeken of vertrekken naar het buitenland, de beruchte braindrain, zoals ik dat ook in Palermo zag. En die jongeren komen niet meer terug. Door het gebrek aan een goed inkomen blijven jongeren ook veel thuis wonen bij hun ouders. De jeugd is daarom ook erg pessimistisch over de toekomst. Dimitris laat dat aan cijfers zien uit een nationaal onderzoek. Zo 45 % van de jongeren vertrouwt de overheid niet, heeft weinig vertrouwen in sociale instituten en ook het vertrouwen in vakbonden is erg laag. Zo'n 70 % van de jongeren vinden het leven in Griekenland niet goed. Men is somber over het land en de toekomst. 65 % van de jongeren ziet zijn dromen in dat land niet verwezenlijkt en 73 % van de jongeren denkt dat het nog erger zal worden. Maar de jeugd wil wel zichzelf organiseren en acties voeren, zo'n

78 %. Jongeren protesteren veel, houden stakingen en hebben grote online community.

Anarchistische jongeren in wijk Exarchia

Wij verbleven in Athene in de wijk Exarchia. Deze wijk staat bekend als de wijk van het anarchisme. Veel van de wijkbewoners zijn lid van antikapitalistische, antifascistische en anarchistische groeperingen. Exarchia ligt in het centrum van Athene tussen de chique wijk Kolonaki en de migrantenwijk Omonia. Elke huis is beklad met graffiti en overal ontstaan kleine barretjes, boekwinkeltjes, galerieën en restaurantjes. Wij zagen in de week dat we er waren demonstraties tegen rechtse voetbalsupporters, pandjesbazen en flexibilisering van de arbeidsmarkt. Vooral jonge mensen lopen vooraan in de demonstraties en kraken ook veel oude monumentale panden in Exarchia. Dimitris weet dat als er grote stakingen zijn in Griekenland Exarchia een echte no-go zone is.

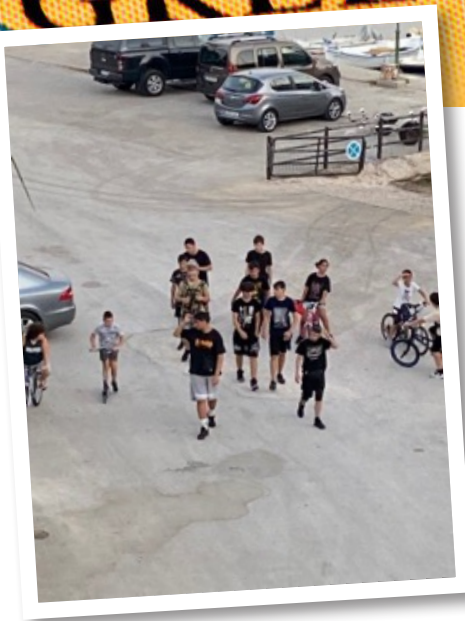
Jeugdpolitiek in Griekenland

Dimitris ziet wel initiatieven bij deze regering maar heeft weinig hoop dat het echt zal werken. De landelijke overheid zet vooral in op programma's als jong ondernemerschap en agricultuur, maar die zijn ook weer sterk top-down ingericht met veel bureaucratie, ook de effectiviteit ervan is onbekend. Het lijkt meer op een trial and error methode, waarbij ook veel aan de bureaucratische strijkstok blijkt te hangen. Wel heeft men beleid opgezet voor migranten jeugd en Roma's. Priesters van de Grieks-orthodox kerk richten, als een soort jongerenwerker zich vooral op de jongeren van de Roma's. Een groot probleem in Griekenland is dat opleidingen en arbeidsmarkt elkaar niet goed kunnen vinden. Volgens Dimitris kenmerkt de overheid zich vooral door gebrek aan visie en een missie en een goede coördinatie van de uitvoering van programma's. Ook de kwaliteit van lokale beleidsmedewerkers en de uitvoering van het beleid laat te wensen

over. Er is ook gebrek aan goede monitoring van activiteiten in jeugdveld. Ook ontbreekt een goede transparantie en accountability als het gaat om budgetmanagement. Dimitris ziet ook dat er weinig onderzoek wordt gedaan naar jeugd vanuit de sociologie en de antropologie. Eén apart jeugd- en jongerenbeleid bestaat in feite niet in Griekenland. Bureaucratie overheerst in uitvoering waardoor weinig exploratie en vernieuwing kan plaatsvinden. "the policy of youth" valt onder het ministerie van opvoeding en religieuze zaken.

Jongerenwerk in Griekenland

Is er dan geen jeugd- en jongerenwerk in Griekenland? Jawel, zegt Dimitris. Er zijn lokale centra voor creatieve activiteiten voor kinderen tussen 6 en 12 jaar. Dit wordt betaald door de lokale gemeenschap of de NGO's. Scouting en YMCA zijn de oudste vrijwillige jeugdorganisaties in Griekenland.

Maar daarboven is er geen specifiek jongerenwerk. In de grotere steden zijn wel meer activiteiten voor jongeren, maar die vinden dan incidenteel plaats. Dat is niet structureel georganiseerd. 25 jaar geleden heeft men geprobeerd een nationale jeugdagenda te krijgen, maar huidige regeling heeft dit geschrapt. Jonge mensen gaan vooral naar buiten toe, vanwege het weer, maar ook naar privélessen om bij te leren als 16, 17 jaar bent en het nationale examen moet gaan doen. In Griekenland is het jongerenwerk niet zo gebonden aan een gebouw zoals hij dat zag in Nederland of Zweden. Jongeren sporten wel redelijk veel, vooral voetbal. Van specifiek meidenwerk heeft Dimitris in Griekenland nog nooit gehoord.

Associatie van jongerenwerkers opgericht

Zo'n drie jaar geleden is er een associatie van jongerenwerkers gestart, waar Dimitris actief bij betrokken is. Zij zijn begonnen met een profiel beschrijving te maken van jongerenwerk. Dit met als doel om meer erkenning te krijgen voor het jeugd- jongerenwerk. Er is in Griekenland geen eenduidige definitie van jeugd. De leeftijdsgrenzen kunnen variëren naar gelang het onderwerp. De bovengrens van jeugd kan oplopen tot 35, en als het om jonge boeren gaat neemt de overheid zelfs de leeftijdsgrens van 40 jaar aan. Daarmee verleg je ook de grens van volwassen worden en vooral het recht op zelfstandig leven en wonen. Veel jongeren blijven thuis wonen, door gebrek aan geld, werk en woning. Maar kunnen daaraan weinig rechten ontlenen. Griekenland is een land waar mensen leven op steun van families.

Sociaal workers en youth workers

Dimitris vertelt dat het begrip van "social worker" algemeen bekend begrip is in Griekenland. Zijn moeder kent dat begrip ook goed. Maar het begrip jongerenwerker niet of nauwelijks. "mijn moeder snapt niet wat ik doe voor jongerenwerkers, en zij is niet alleen", aldus Dimitris. In 2015 probeerde

INSTITUTE OF RESEARCH
& TRAINING
ON EUROPEAN AFFAIRS

de regering met Syriza aandacht te geven aan jongeren en jongerenwerk. Er werd een functieprofiel opgesteld, met doelen en functies, maar na de val van dit kabinet en aantreden van conservatief-liberaal kabinet is dit weer weggevaagd. Jongerenwerk in Griekenland is moeilijk te vergelijken met Nederland, jongerencentra zijn er amper en als er activiteiten voor jongeren worden georganiseerd, is dat vaak particulier initiatief en moet je er vaak voor betalen. Meestal bedoeld voor de vrijetijdsbesteding. De meeste activiteiten voor jongeren worden door de NGO's gedaan en gefinancierd. Praktisch alle NGO's voor de jeugd vragen Europese subsidies aan omdat vanuit lokaal overheid dit niet wordt gesteund. Hierdoor is het niet mogelijk om structureel iets in te richten of te organiseren omdat je bijna jaarlijks moeten hopen geld te krijgen, aldus Dimitris.

Er is geen landelijke monitoring of registratie van jeugd- en jongerenwerk, waardoor het ook weinig zichtbaar is en erkend wordt. Voor zover het er is, is het landelijk beleid erg centralistisch en top-down, met maar weinig connecties met regionale en lokale overheden en organisaties.

Toch is Dimitris niet pessimistisch. "Ik was ingenieur maar wist eigenlijk niet goed wat ik wilde gaan doen. Het jongerenwerk vond mij en die jas paste mij perfect. Zo zie je dat ook bij jongeren gebeuren als zij in het jongerenwerk hun draai vinden. Ik hoop dat we dit kunnen voortzetten."

"Yamas!"

